

bijlage

Bijlage nummer 1
Horend bij kenmerk DGAN-NB/18086726

Inhoud

1 ONDERWERP AANVRAAG	2
2 PROCEDURE	2
3 WETTELIJK KADER	2
3.1 Relevante artikelen Wet natuurbescherming	2
3.2 Bevoegdheid	2
3.3 Vergunningplicht	3
3.4 De beoordeling van projecten en andere handelingen	3
4 INHOUDELIJKE BEOORDELING	3
4.1 Afbakening	4
4.2 Mogelijke effecten en mitigatie	4
4.3 Cumulatie	6
5 CONCLUSIE VERGUNNINGVERLENING	6

1 ONDERWERP AANVRAAG

Het project 'platte oester pilot Borkumse Stenen, Noordzee' is bedoeld om de mogelijkheden voor herstel van platte oesterbanken in de Noordzee te onderzoeken. Het project is zodanig vormgegeven dat als het succesvol is, het ook meteen een begin is van een levensvatbare platte oesterbank. Het project omvat het aanbrengen van vestigingssubstraat, het uitzetten van platte oesters, monitoring en onderzoek.

De aangevraagde activiteit kan tot effecten leiden op beschermde natuurwaarden de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone en Borkum-Riffgrund (D).

Voor een uitgebreidere beschrijving van de voorgenomen activiteit wordt korthedshalve verwezen naar de aanvraag.

2 PROCEDURE

Op 16 maart 2018 ontving ik uw aanvraag per e-mail. Bij e-mail van 21 maart 2018 heb ik de ontvangst van uw aanvraag bevestigd.

3 WETTELIJK KADER

3.1 Relevante artikelen Wet natuurbescherming

In relatie tot het betrokken Natura 2000-gebied zijn in deze relevant de artikelen 2.7, lid 2, jo 1.3, lid 5 van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) en 2.8, lid 1, de Wnb, artikel 2.7, lid 1, sub b, Besluit natuurbescherming (hierna: het Bnb).

De exacte wetsteksten zijn te raadplegen op www.overheid.nl onder 'wet- en regelgeving'.

3.2 Bevoegdheid

De voorgenomen activiteit valt onder artikel 1.3, lid 1, onder k, sub 2°, van het Bnb, luidend: 'activiteiten die geheel of grotendeels plaatsvinden in de exclusieve economische zone van Nederland, bedoeld in de Rijkswet instelling exclusieve economische zone'.

Op grond van artikel 1.3, lid 5, van de Wnb, de artikelen 1.2 en 1.3 van het Bnb en het Besluit mandaat, volmacht en machtiging voor LNV 2017 (Staatscourant 15 november 2017, nr. 65924), in samenhang met het Besluit ondermandaat, volmacht en machtiging voor het directoraat-generaal voor Agro en Natuur van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 2017 (Staatscourant 22 november 2017, nr. 67554), zijn de (plaatsvervangend) directeur van de directie Natuur en Biodiversiteit van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, alsmede het MT-lid van de genoemde directie wiens werkterrein het betreft, namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gemachtigd inzake de besluitvorming over vergunningaanvragen op grond van artikel 2.7, lid 2, van de Wnb.

3.3 Vergunningplicht

De aangevraagde activiteit kan mogelijk de kwaliteit doen verslechteren van of een significant verstorend effect hebben op de in hoofdstuk 4 genoemde beschermde natuurwaarden.

3.4 De beoordeling van projecten en andere handelingen

3.4.1. Project met mogelijk significante gevolgen

De door u voorgenomen activiteit is een project in de zin van artikel 2.7, lid 2 van de Wnb dat, afzonderlijk of in cumulatie met andere plannen of projecten kan leiden tot significante gevolgen (gevaar) voor de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura-gebied. Het betreft de uitvoering van bouwwerken of de totstandbrenging van andere installaties of (materiële) werken en andere (materiële) ingrepen in het natuurlijke milieu of landschap, inclusief de ingrepen voor de ontginning van bodemschatten. De door u voorgenomen activiteiten zijn te beschouwen als 1 project omdat zij onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

3.4.2. Passende beoordeling

Voor een project dat, afzonderlijk of in cumulatie kan leiden tot significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen, kan alleen een vergunning verleend worden als een passende beoordeling (hierna: PB) gemaakt is door de aanvrager, rekening houdend met instandhoudingsdoelstellingen van het gebied. De bij de aanvraag gevoegde PB biedt de grondslag voor de (nadere) vaststelling van de aard en omvang van de gevolgen (mede gelet op de eventuele cumulatie van gevolgen) en de wijze waarop in mitigatie is voorzien. In de PB zijn de effecten getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen uit het aanwijzingsbesluit betreffende de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone en Borkum-Riffgrund (D). Een PB is niet vereist wanneer sprake is van een project dat direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied. Een PB is evenmin vereist wanneer sprake is van de herhaling of voortzetting van een plan of project waarvoor al eerder een passende beoordeling is gemaakt en wanneer een nieuwe PB geen nieuwe inzichten kan opleveren.

De gevraagde vergunning kan slechts verleend worden, indien ik mij ervan heb kunnen verzekeren dat de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied niet aangetast zullen worden. In het onderstaande volgt mijn beoordeling van de effectenanalyse zoals neergelegd in de PB.

4 INHOUDELIJKE BEOORDELING

De bij deze vergunningaanvraag gevoegde ecologische toets is door de aanvrager aangeduid als 'voortoets'. Door de wijze van beoordelen van de relevante onderdelen en het onderbouwen van de conclusies en mitigerende maatregelen beschouw ik deze toets als zijnde een passende beoordeling.

4.1 Afbakening

Gebied

De activiteit vindt plaats nabij de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone en Borkum-Riffgrund (D).

Gevolgen

Ten behoeve van de beoordeling van de gevolgen is geïnventariseerd welke in redelijkheid denkbare typen gevolgen onderzocht moeten worden. Dit betreft:

- Verspreiding van exoten en of parasieten/ziekten voor platte oesters
- Verstoring door beweging

Natuurwaarden

De natuurwaarden die door de genoemde gevolgen beïnvloed kunnen worden zijn:

- Habitattypen: H1110B, permanent overstroomde zandbanken
- Habitatrichtlijnsoorten: zeeprik, rivierprik, fint, gewone zeehond, grijze zeehond en bruinvis.
- Vogelrichtlijnsoorten
 - Niet-Broedvogels: zwarte zee-eend, eidereend

De diverse beschermde waarden en de relevante instandhoudingsdoelstellingen van het betrokken Natura 2000-gebied staan vermeld op www.rijksoverheid.nl/Inv ('Onderwerpen' > 'Natuur en Biodiversiteit' > 'Natura 2000').

Conclusie afbakening

Ik ben van oordeel dat de afbakening van het gebied, gevolgen en natuurwaarden dat door de aangevraagde activiteit beïnvloed zou kunnen worden in de PB op een juiste wijze heeft plaatsgevonden.

4.2 Mogelijke effecten en mitigatie

Naar mijn mening blijkt uit de passende beoordeling dat de voorgenomen activiteit mogelijk zou kunnen leiden tot verspreiding van exoten (dan wel van probleemsoorten) en/of ziekten en parasieten voor platte oesters naar de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone en Borkum-Riffgrund (D) en op deze wijze kunnen leiden tot een negatief effect op de kwaliteit van het habitatype permanent overstroomde zandbanken.

Ik deel de conclusie van de passende beoordeling dat alle andere mogelijke effecten kunnen worden uitgesloten. Er is geen sprake van verslechtering van natuurlijk habitat in Natura 2000-gebied door andere effecten, geen sprake van verslechtering van het leefgebied van soorten en ook geen verstoring van soorten.

4.2.1 Habitatype permanent overstroomde zandbanken

Omdat er bij dit project sprake is van het gebruik van geïmporteerde platte oesters, is de Beleidsregel vergunningverlening schelpdierverplaatsingen van 6 juni 2012, nr. 267278, van toepassing.

Exoten en probleemsoorten

Bij het verplaatsen van schelpdieren uit natuurlijke herkomstgebieden is er een grote kans dat (onbedoeld) gelijktijdig ook andere organismen worden verplaatst. Dit kunnen mogelijk ook invasieve exoten of probleemsoorten voor Nederland zijn.

De voor de voorgenomen activiteit te gebruiken platte oesters zijn:

- afkomstig uit de Noorse Hafrsfjord, waar volgens de passende beoordeling vooralsnog geen specifieke exoten/probleemsoorten voorkomen.
- Behandeld volgens een protocol, waardoor de kans dat er bij het uitzetten exoten/probleemsoorten in/aan de oesters zitten nihil is.

Om te borgen dat er met de oesters niet gelijktijdig exoten/probleemsoorten mee kunnen worden uitgezet, zijn er in de vergunning enkele specifieke voorschriften opgenomen.

In de voorgenomen activiteit zal ook schelpensubstraat (dode schelpen) worden toegepast als vestigingsondergrond voor de larven van platte oesters. Dit substraat kan afkomstig zijn uit bijvoorbeeld de schelpdierversiering (meestal gekookt) of uit de schelpenwinning in de kustwateren.

Bij het gebruik van schelpensubstraat dat in de kustwateren wordt gewonnen bestaat ook de kans dat daartussen nog levende organismen kunnen voorkomen. Ook dit kunnen exoten of probleemsoorten zijn. Indien het substraat afkomstig is van een nabijgelegen winningslocatie in, vanuit marien en ecologisch oogpunt bezien, 'hetzelfde water' is de kans op het introduceren van nieuwe soorten minimaal. Toepassing van substraat uit andere gebieden (bijvoorbeeld de Zeeuwse Delta) kan echter risicovol zijn, tenzij deze zodanig zijn behandeld dat er zich tussen de schelpen geen levende organismen meer kunnen bevinden.

Om te voorkomen dat door het gebruik van schelpensubstraat mogelijk exoten of probleemsoorten in het projectgebied kunnen worden gebracht is in de vergunning een voorschrift hierover opgenomen.

Ziekten en parasieten

De te gebruiken oesters zijn vooralsnog afkomstig uit de Noorse Hafrsfjord. Het zijn gezonde wilde oesters, die ook vrij zijn van bekende oesterparasieten, waarvan voor Nederland *Bonamia* de bekendste is. *Bonamia* heeft geleid tot het zo goed als uitsterven van de platte oester in de Zeeuwse Delta, met name de Oosterschelde.

Voor Natura 2000-gebied Noordzeekustzone geldt een kernopgave met betrekking tot de verbetering van de kwaliteit van het habitatype permanent overstroomde zandbanken. Deze verbetering moet in belangrijke worden gerealiseerd door een toename van oudere en grotere individuele bodemdieren en een toename van schelpdierbanken. Dergelijke schelpdierbanken kunnen ook platte oesters betreffen.

Er is weinig bekend over de aanwezigheid en verspreiding van platte oesters in Natura 2000-gebieden, maar recent zijn er in de Waddenzee levende platte oesters gevonden. Het is daarom ook niet uitgesloten dat in de Noordzeekustzone ook nog platte oesters kunnen voorkomen. Hierbij moet er van uit worden gegaan dat deze niet met *Bonamia* zijn besmet. Omdat bij een mogelijke introductie van *Bonamia* in of nabij Natura 2000-gebied zou kunnen leiden tot afsterven van de mogelijk aldaar aanwezige platte oesters, beschouw ik dit als een onaanvaardbaar risico ten aanzien van het kunnen bereiken van de instandhoudingsdoelen. De voor de voorgenomen activiteit te gebruiken platte oesters dienen daarom ook vrij te zijn van *Bonamia*, alsmede vrij van andere parasieten en ziekten. Dit neem ik op in de voorschriften van de vergunning.

Ik deel de conclusie van de passende beoordeling dat effecten door introductie van exoten/probleemsoorten, ziekten en parasieten kunnen worden uitgesloten. Er is geen sprake van verslechtering van natuurlijk habitat in Natura 2000-gebied, geen sprake van verslechtering van het leefgebied van soorten en ook geen verstoring van soorten.

4.2.2 Stikstofdepositie

Op 13 maart 2018 heeft een berekening plaatsgevonden met AERIUS Calculator (kenmerk: RVK6dbUbPyjh). Uit deze berekening blijkt dat de voorgenomen activiteit niet zal leiden tot meetbare stikstofdepositie op enig Natura 2000-gebied. Effecten door stikstofdepositie zijn hiermee uitgesloten.

4.3 Cumulatie

Bij vergunningverlening voor een project dient een beoordeling plaats te vinden van de cumulatieve gevolgen indien het project, afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of handelingen, significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende Natura 2000-gebied. Vergunning kan alleen verleend worden als het project afzonderlijk of in combinatie met andere projecten geen significante gevolgen heeft.

Ik heb hiervoor reeds geconcludeerd dat de uitvoering van de voorgenomen activiteit zelfstandig beschouwd, niet kan leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in het betreffende Natura 2000-gebied of een significant verstarend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het betreffende gebied is aangewezen.

Ik concludeer dat in de aangeleverde PB een volledige en juiste cumulatie-toetsing is uitgevoerd.

5 CONCLUSIE VERGUNNINGVERLENING

Met de door u uitgevoerde PB als bedoeld in artikel 2.8, lid 1, van de Wnb, en de daarbij behorende documenten, is de zekerheid verkregen dat met het uitvoeren van de aangevraagde activiteit, rekening houdend met de relevante instandhoudingsdoelstellingen en met inachtneming van de in de vergunning opgenomen voorschriften, waaronder mitigerende maatregelen, geen aantasting

zal optreden van de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone en Borkum-Riffgrund (D).

Op grond van het bovenstaande ben ik van mening dat de gevraagde vergunning, onder de opgenomen voorschriften en beperkingen, kan worden verleend.